

Motion till riksdagen

1988/89:So222

av Görel Thurdin och Karin Söder (båda c)
Sexuella övergrepp på barn

Barnen har rätt att känna trygghet. Den tryggheten har vi vuxna ansvaret för. Tyvärr brister vi i det ansvaret, och barnen förlorar sin medfödda tillit till de vuxna. Enligt grundläggande normer i samhället är incest tabu. Över huvud taget fördömer samhället sexuella övergrepp på barn. Fysiskt våld på barn kan endast väcka avsky, därför att barnet har ingen möjlighet att försvara sig. Ändå visar gjorda undersökningar att sexuella övergrepp på barn från en vuxen i familjen inte är så sällan förekommande som vi alla vill tro.

Något som av samhället förklarats som tabu har också ansetts vara ett område som det är tabu att tala om. Det gör att barn som är utsatta inget berättar, att föräldrar som utövar incest absolut inget tillstår och att de som eventuellt får vetskap inget berättar. Därmed har samhället tidigare inte kunnat utveckla någon ingående kunskap om dessa förhållanden.

De drabbade barnen har stort behov av hjälp och stöd. Det har också de vuxna som är inblandade. För att vi ska kunna tillmötesgå de drabbade barnens behov, krävs framför allt en bred kunskap bland dem som har ansvar för barn och ungdomar. Vi tänker på framför allt sociala myndigheter, polis- och åklagarmyndigheterna, inkl nämndemän, men också sjukvården, barnomsorgen, skolväsendet. Här ställs stora krav på samarbete mellan ovan nämnda myndigheter. Alla som i sitt arbete kan komma i kontakt med utsatta barn behöver utbildning och information, annars klarar man inte av att tala om problemet. Regeringen bör därför ge socialstyrelsen i uppdrag att ta initiativ till nödvändig utbildning och information till berörda myndigheter.

Vi har ett gemensamt ansvar för att barnen garanteras skydd mot fortsatta övergrepp. Samtidigt som barnen garanteras vård och behandling och en trygg miljö. Det gäller också att försöka förebygga och stoppa den här typen av brott. Brottet upprepas ofta från generation till generation, och det gäller att bryta det sociala arvet. I förhållande till andra företeelser som varit utsatta för sexuella övergrepp under sin uppväxt betydligt högre grad av självdestruktiva beteenden som t.ex. prostitution och psykisk svaghet.

Riksföreningen mot sexuella övergrepp på barn, RMSÖ, angav i samband med en uppvaktning av socialministern att 70% av tonåriga narkomaner i Minneapolis varit utsatta för incest, att 70% av patienter, som behandlats för psykiska störningar i åldrarna 20–45 år i Malmö, hade varit utsatta för incest, att 37% av kvinnor i Stockholm som försökt begå självmord hade varit utsatta för incest.

RMSÖ har vid ovannämnda uppvaktning framställt en rad krav för att skydda de utsatta barnen och för att förebygga. Ett av kraven gäller ett s.k.

barnombud i kommunerna, som ska ha till uppgift att ta till vara barnets rättigheter i varje utredning och i övrigt tillse att barnets bästa tas till vara och värna barnets intressen. Det skulle i så fall vara socialtjänstens ansvar att inrätta detta ombud. Med tanke på barnets utsatta position anser vi det befogat att utreda och pröva möjligheten att inrätta barnombud i kommunerna. Vi anser att riksdagen ska ge regeringen detta till känna.

Vi anser det också vara befogat med en utredning och utvärdering av socialtjänstens i Sverige handläggning av till socialtjänsten anmälda fall av misstänkta sexuella övergrepp på barn och ungdom. Vi måste utvärdera om barnen i Sverige har tillräckligt skydd. Det kan en sådan utredning visa. Vi anser att även detta ska ges regeringen till känna.

RMSÖ är en frivillig organisation som arbetar för att stödja och hjälpa offer för sexualbrott, företrädesvis barn och ungdomar men även vuxna. De bedriver jourverksamhet och får mellan 40 och 80 samtal i veckan. De som ingår i jourgruppen har utbildning inom socialtjänst eller barn-, ungdoms- eller sjukvård. Deras främsta uppgift har varit att lyssna och ge råd och stöd till dem som ringt. Enligt vår uppfattning har denna jourverksamhet tillkommit på liknande sätt som de första kvinnojourerna här i landet. Där föreningen finns har de anlitats 1 till 2 ggr i veckan av berörda myndigheter och föreningen bedriver en fortlöpande och nödvändig information.

Denna förening har emellertid blivit nekade bidrag till sin verksamhet. Vi anser att föreningen borde ha möjlighet till bidrag liksom den s.k. mansjouren. Enligt vår mening kan inte socialstyrelsen neka stöd till en förening som stöder barn som far illa. Detta bör ges regeringen till känna.

Hemställan

Med anledning av ovanstående hemställas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om barnombud,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om utbildning till berörda myndigheter,
3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om utredning och utvärdering,
4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om bidrag till Riksföreningen mot sexuella övergrepp på barn.

Stockholm den 19 januari 1989

Görel Thurdin (c)

Karin Söder (c)